

**Съвместно становище 2/2022
на ЕКЗД и ЕНОЗД по
предложението на
Европейския парламент и на
Съвета относно
хармонизирани правила за
справедлив достъп до данни и
тяхното използване
(Законодателен акт за
данните)**

Прието на 4 май 2022 г.

Кратко изложение

С настоящото съвместно становище ЕКЗД и ЕНОЗД имат за цел да привлекат вниманието към редица всеобхватни опасения относно предложението за Законодателен акт за данните и настоятелно призовават съзаконодателите да предприемат решителни действия.

ЕКЗД и ЕНОЗД отбелязват, че предложението би било приложимо спрямо широк набор от продукти и услуги, включително свързаните предмети („интернет на предметите“), медицински или здравни изделия и виртуални асистенти. Някои продукти и услуги може дори да обработват специални категории лични данни, например данни за здравословното състояние или биометрични данни. Тъй като от приложното поле на предложението не са изрично изключени определени видове данни, то данни за физическите лица, които разкриват силно чувствителна информация биха могли да станат предмет на споделяне и използване съгласно предвидените в предложението правила.

Въпреки че приветстват положените усилия за гарантиране, че предложението няма да засегне настоящата рамка за защита на данните, ЕКЗД и ЕНОЗД считат, че са необходими допълнителни практически гаранции, за да се избегне понижаването на защитата на основните права на неприкосновеност на личния живот и защита на личните данни. На първо място, допълнителни гаранции са особено необходими, тъй като правата на достъп, използване и споделяне на данни съгласно предложението вероятно биха били разширени така, че да се дават и на субекти, различни от субектите на данни, включително предприятия, в зависимост от правното основание, което урежда използването на устройството. На второ място, ЕКЗД и ЕНОЗД изразяват дълбока загриженост във връзка с разпоредбите на предложението относно задължението да се предоставят данни на разположение на органи от публичния сектор и институции, агенции или органи на Съюза в случай на „извънредна необходимост“. На последно място, ЕКЗД и ЕНОЗД изразяват загриженост, че установеният с предложението механизъм за надзор може да доведе до фрагментиран и несъгласуван надзор.

1. Правата на достъп, използване и споделяне на данни

За да се ограничат рисковете от тълкуване или прилагане на предложението, които биха могли да засегнат или застрашат прилагането на действащото право в областта на защитата на данните, ЕКЗД и ЕНОЗД призовават съзаконодателите да посочат изрично, че правото в областта на защитата на данните „има предимство“ в случай на противоречие с разпоредбите на предложението по отношение на обработването на лични данни.

За да се насърчи свеждането на данните до минимум, продуктите следва да бъдат проектирани по начин, при който на субектите на данни се предлага възможността да използват устройства анонимно или при който се нарушава в най-малка степен неприкосновеността на личния живот, независимо от правното основание, което урежда използването на устройството от тяхна страна. Държателите на данни следва също така да ограничат възможно най-много количеството данни, напускащи устройството (например посредством анонимизиране на данните).

Освен това засилването на посоченото в съображение 31 право на преносимост на данните като една от целите на предложението би изисквало, доколкото участват лични данни, ефективно овластяване на субектите на данни, за да им бъде даден по-голям контрол над личните им данни. Тъй като определението на „ползвател“ обхваща юридически лица, в случай на упражняване на това право от предприятие, това по-скоро приема формата на търговско задължение на производителя/държателя на данните да предостави на предприятия достъп до данни и да разреши тяхното използване, отколкото „правото“ на физическите лица

на достъп и пренасяне на личните им данни. Всъщност съгласно възприетото в предложението понятие „ползвател“, физическите лица придобиват засиленото право на преносимост само в някои случаи, в зависимост от правното основание, което урежда използването на продукта или свързаната с него услуга от тяхна страна (собственост, вземане под наем или на лизинг), вместо в зависимост от тяхната връзка с информацията, засягаща личното им използване на продукта или услугата.

Следователно, за да се постигне ефективно овластяване на физическите лица по отношение на техните лични данни, понятието „ползвател“ в член 2, точка 5 от предложението и в останалата част от текста му трябва да се интегрира и конкретизира, както следва: а) в определението на „ползвател“ да се добавят думите „и субектите на данни“; б) случаите, в които ползвателят е субектът на данни, да се разграничат ясно от случая, в който ползвателят не е субектът на данни.

Освен това ЕКЗД и ЕНОЗД препоръчват да се уточни, че когато ползвателят не е субектът на данни, всички лични данни, генерирани при използването на продукт или свързаната с него услуга, се предоставят на разположение на ползвателя единствено в съответствие, по-специално, с членове 6 и 9 от ОРЗД и при условие че са изпълнени изискванията по член 5, параграф 3 от Директивата за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации, когато е приложимо. Подобни съображения се прилагат и спрямо предоставянето на данни на разположение на трети страни при поискване от бизнес ползвател.

ЕКЗД и ЕНОЗД изтъкват, че е необходимо да се гарантира, че достъпът, използването и споделянето на лични данни от ползватели, различни от субекти на данни, както и от трети страни и държатели на данни се осъществяват в пълно съответствие с всички разпоредби на ОРЗД, Регламента за защита на данните от институциите на ЕС и Директивата за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации, включително информиране на субектите на данни относно достъпа от страна на администратори на лични данни до техните лични данни и улесняване на упражняването на правата на физическите лица. ЕКЗД и ЕНОЗД припомнят също така, че е важно да се гарантира, че всякаво по-нататъшно обработване на лични данни е в съответствие, по-специално, с член 6, параграф 4 от ОРЗД, както и със съответните задължения, предвидени в член 22 от ОРЗД, с оглед, по-специално, на възможността за автоматизирано вземане на решения, включително профилиране.

Освен това, ЕКЗД и ЕНОЗД препоръчват в предложението да се включат ясни лимити или ограничения за използването на лични данни, генерирани от използването на продукт или услуга, от който и да е субект, различен от субектите на данни, по-специално, когато въпросните данни е вероятно да позволят да се изведат прецизни заключения относно личния им живот или по друг начин биха довели до високи рискове за правата и свободите на съответните физически лица. По-специално, ЕКЗД и ЕНОЗД препоръчват да се въведат ясни ограничения относно използването на лични данни, генерирани от използването на продукт или свързаните с него услуги, за целите на директния маркетинг или рекламирането, наблюдението на служители, определянето на кредитен рейтинг, определянето на допустимостта за здравно осигуряване и изчисляването или изменянето на застрахователни премии. Тази препоръка не засяга никакви по-нататъшни ограничения, които може да бъдат подходящи, например за защита на уязвими лица, по-специално ненавършили пълнолетие лица, или поради особено чувствителното естество на определени категории данни (например данни относно използването на медицинско изделие или биометрични данни) и видовете защита, предлагани от законодателството на Съюза в областта на защитата на данните.

2. Задължението за предоставяне на данни в случай на „извънредна необходимост“

По отношение на глава V от предложението ЕКЗД и ЕНОЗД изразяват дълбока загриженост във връзка със законосъобразността, необходимостта и пропорционалността на задължението да се предоставят данни на разположение на органи от публичния сектор и институции, агенции или органи на Съюза в случай на „извънредна необходимост“.

ЕКЗД и ЕНОЗД припомнят, че всякакво ограничаване на правото на лични данни трябва да се основава на правно основание, което е достъпно по подходящ начин, предвидимо и формулирано с достатъчна точност, за да могат физическите лица да разбират неговия обхват. В съответствие с принципите на необходимост и пропорционалност в правното основание трябва да се определят и обхватът, и начинът на упражняване на правомощията от страна на компетентните органи, и то трябва да се придружава от достатъчни гаранции за защита на физическите лица от произволна намеса.

ЕКЗД и ЕНОЗД констатира, че обстоятелствата, оправдаващи достъпа, не са тясно конкретизирани, и считат, че е необходимо законодателят да определи много по-строга хипотеза за „извънредна ситуация“ или „извънредна необходимост“. Освен това, ЕКЗД и ЕНОЗД считат, че определени органи от публичния сектор и институции, агенции и органи на Съюза следва да бъдат изключени от приложното поле на самата глава V и следва да са в състояние да задължават държателите на данни да предоставят данни единствено в съответствие с правомощията, предоставени от секторното законодателство.

3. Изпълнение и осигуряване на съблюдаването

ЕКЗД и ЕНОЗД изтъкват риска от оперативни затруднения, които може да произтекат от определянето на повече от един компетентен орган, който да отговаря за изпълнението и осигуряването на съблюдаването на предложението. ЕКЗД и ЕНОЗД имат сериозни опасения, че тази архитектура на управление ще доведе до усложняване и объркване както за организациите, така и за субектите на данни и до различия в регулаторните подходи в рамките на Съюза, като по този начин ще бъде засегната съгласуваността на наблюдението и осигуряването на съблюдаването.

ЕКЗД и ЕНОЗД приветстват определянето на надзорните органи по защита на данните за компетентни органи, отговарящи за наблюдението на прилагането на предложението що се отнася до защитата на личните данни, което е важно с цел избягване на несъгласуваност и евентуално стълкновение между разпоредбите на предложението и законодателството в областта на защитата на данните и с цел опазване на основното право на защита на личните данни, установено в член 16 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) и член 8 от Хартата на основните права на Европейския съюз.

ЕКЗД и ЕНОЗД отправят искане към съзаконодателите да определят националните надзорни органи по защита на данните и като координиращи компетентни органи съгласно настоящото предложение. Надзорните органи по защита на данните притежават уникални правни и технически експертни знания и опит в наблюдението на спазването на изискванията за обработване на данни. Освен това, ЕКЗД и ЕНОЗД считат, че тъй като ОРЗД се прилага, когато личните и неличните данни в даден набор от данни са неразривно свързани, ролята на органите по защита на данните следва да преобладава в архитектурата на управлението, предвидена в предложението.

Предвид надзорната роля на ЕНОЗД в качеството му на орган по защита на данните за институциите, органите и агенциите на Европейския съюз и факта, че някои от институциите, органите и агенциите на Европейския съюз може също така да действат като ползвател или държател на данни по смисъла на

настоящото предложение, ЕКЗД и ЕНОЗД препоръчват да бъде включено позоваване на ЕНОЗД като компетентен орган за надзора на цялото предложение, доколкото то засяга институциите, органите, службите и агенциите на Съюза.

Съдържание

1	Контекст.....	7
2	Приложно поле на становището	8
3	Оценка.....	9
3.1	Общи бележки.....	9
3.2	Взаимодействие между предложението и законодателството на ЕС в областта на защитата на данните.....	11
3.3	Взаимодействие между предложението и Акта за цифровите пазари, и Акта за управление на данните.....	13
3.4	Общи разпоредби (глава I от предложението).....	15
3.4.1	Член 1: Предмет и обхват.....	15
3.4.2	Член 2: Определения.....	15
3.5	Споделяне на данни между предприятия и потребители и между предприятия (глава II от предложението)	16
3.6	Задължения на държателите на данни, които са правно задължени да предоставят данни, и условия, свързани с достъпа до данни и използването им между предприятията (глави III и IV от предложението)	21
3.7	Достъп до данни и използването им от страна на органите от публичния сектор и институциите, агенциите или органите на Съюза (глава V).....	24
3.8	Мерки за защита на неличните данни в международен контекст (глава VII от предложението).....	29
3.9	Изпълнение и осигуряване на съблюдаването (глава IX от предложението).....	30

Европейският комитет по защита на данните и Европейският надзорен орган по защита на данните

като взеха предвид член 42, параграф 2 от Регламент 2018/1725 от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО,

като взеха предвид Споразумението за Европейското икономическо пространство (ЕИП), и по-специално приложение XI и протокол 37 към него, изменени с Решение на Съвместния комитет на ЕИП № 154/2018 от 6 юли 2018 г.,

ПРИЕХА СЛЕДНОТО СЪВМЕСТНО СТАНОВИЩЕ

1 КОНТЕКСТ

1. Предложението за Законодателен акт за данните („Предложението“) е изготвено в съответствие със съобщението „Европейска стратегия за данните“ („Стратегията за данните“)¹.
2. Европейският комитет по защита на данните („ЕКЗД“) и Европейският надзорен орган по защита на данните („ЕНОЗД“) отбелязват, че според Комисията *„гражданите ще имат доверие и ще възприемат основаните на данни иновации, само ако са уверени, че при всяко споделяне на данни в ЕС напълно ще бъдат спазвани строгите правила на ЕС за защита на данните“*².
3. Както е посочено в обяснителния меморандум към предложението, то *„е основен стълб и втората важна инициатива, обявена в рамките на стратегията за данните. По-специално с него се допринася за създаването на междусекторна рамка за управление на достъпа и използването на данни, като се регламентират въпроси, които засягат отношенията между участниците в основаната на данни икономика, за да се осигурят стимули за хоризонтално споделяне на данни между секторите“*. Конкретните цели на предложението са следните:

– *„Да се улесни достъпът до данни и тяхното използване от потребителите и предприятията, като същевременно се запазят стимулите за инвестиране в начини за генериране на стойност чрез данните.*

– *Да се предвиди използването от органите от публичния сектор и от институциите, агенциите или органите на Съюза на данни, държани от предприятия, в определени ситуации, когато е налице извънредна нужда от данни.*

¹ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите относно Европейска стратегия за данните, 19 февруари 2020 г., COM(2020) 66 final.

² Европейска стратегия за данните, Въведение, стр. 1.

- Да се улесни смяната на доставчици на услуги в облак и периферни услуги.
- Да се въведат предпазни мерки срещу незаконно предаване на данни без уведомяване от страна на доставчиците на услуги в облак.
- Да се предвиди разработването на стандарти за оперативна съвместимост на данните, които да се използват повторно между секторите“³.

2 ПРИЛОЖНО ПОЛЕ НА СТАНОВИЩЕТО

4. На 23 февруари 2022 г. Комисията публикува предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно хармонизирани правила за справедлив достъп до данни и тяхното използване („Законодателен акт за данните“) или („Предложението“).
5. На 23 февруари 2022 г. Комисията поиска съвместно становище на ЕКЗД и ЕНОЗД („Становището“) на основание на член 42, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2018/1725 (Регламента за защита на данните от институциите на ЕС) относно предложението.
6. **Предложението е от особено значение за защитата на основните права и свободи на физическите лица по отношение на обработването на личните им данни. Приложното поле на становището е ограничено до аспектите на предложението, включващи и свързани с лични данни, които представляват един от основните стълбове на предложението.**
7. ЕКЗД и ЕНОЗД приветстват съображение 7 от предложението, в което изрично се споменава, че предложението допълва и не засяга правото на Съюза в областта на защитата на данните и неприкосновеността на личния живот, по-специално ОРЗД и Директивата за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации.
8. ЕКЗД и ЕНОЗД изтъкват, че **е необходимо да се гарантират и отстояват зачитането и прилагането на достиженията на правото на ЕС в областта на защитата на личните данни. Когато лични данни са включени в предложението, е от съществено значение в правния текст на предложението ясно да се избягват всякаква непоследователност и евентуално противоречие с ОРЗД, Директивата за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации или Регламента за защита на данните от институциите на ЕС. Целта е не само да се постигне правна сигурност, но и да се избегне положение, при което предложението пряко или косвено застрашава основните права на неприкосновеност на личния живот и защита на личните данни, както са предвидени в членове 7 и 8 от Хартата на основните права на Европейския съюз („Хартата“) и член 16 от Договора за функционирането на Европейския съюз („ДФЕС“).**
9. Тъй като, както е обяснено по-нататък в настоящото становище, предложението повдига няколко притеснения относно защитата на основните права на неприкосновеност на личния живот и защита на личните данни, **целта на настоящото становище не е да се предоставя изчерпателен списък на всички проблеми, нито винаги да се предлагат алтернативни предложения за формулировки. Вместо това целта на настоящото становище е да се**

³ Обяснителен меморандум, стр. 3.

разгледат основните въпроси от критично значение по отношение на неприкосновеността на личния живот и защитата на данните в предложението.

3 ОЦЕНКА

3.1 Общи бележки

10. ЕКЗД и ЕНОЗД признават поставената целта за развитие на възможността за извличане на информация от данните с оглед придобиване на ценно познание за важни общи ценности и за здравеопазването, науката, научните изследвания, и действията в областта на климата. Освен това те изтъкват, че ОРЗД вече дава такава възможност по отношение на личните данни.
11. ЕКЗД и ЕНОЗД също така приветстват и признават важността на целта за предоставяне на по-ефективно право на преносимост на данните с оглед улесняване на иновациите и насърчаване на конкуренцията, и овластяване на потребителите, които използват продукти или свързаните с тях услуги, да упражняват необходимия контрол върху начините, по които се използват данните, генерирани от използването от тяхна страна на продукта или свързаната с него услуга⁴.
12. Целта на предложението е да се установят хармонизирани правила за предоставяне на данни, генерирани от използването на продукт или свързаната с него услуга, на ползвателя на този продукт или услуга и за предоставяне на данни от страна на държатели на данни на получатели на данни⁵. Във връзка с това ЕКЗД и ЕНОЗД признават, че предвиденото приложно поле на предложението не засяга единствено лични данни, а вместо това би било приложимо както спрямо лични данни, така и спрямо нелични данни, които са генерирани от използването на продуктите и услугите по смисъла на предложението.
13. ЕКЗД и ЕНОЗД отбелязват обаче, че засиленото право на преносимост би обхванало **широк набор от продукти и услуги, които може да разкрият силно чувствителни данни**, засягащи физически лица, включително деца и други уязвими категории субекти на данни. Предложението е насочено изрично към данните, генерирани от интернет на предметите и интернет на телата, включително превозни средства, домашно оборудване и потребителски стоки, медицински и здравни изделия⁶. Генерираните данни от тези свързани предмети ще станат предмет на въведените с предложението права и задължения за достъп до данни. Вследствие на това може да бъдат обработени данни от най-тесното лично пространство и заобикаляща среда на субекта на данни, както и силно чувствителни данни за здравословното състояние.
14. При определянето на обхвата на правата на достъп, споделяне и използване на данни в предложението не се прави разграничение между лични данни, както са определени съгласно член 4, параграф 1 от ОРЗД, и други нелични данни. Освен това **правата на достъп, използване и споделяне на данни съгласно предложението вероятно на практика биха били разширени така, че да се дават и на субекти, различни от субектите на данни**, включително предприятия, в зависимост от правното основание, което урежда използването на продукта. Следователно

⁴ Обяснителен меморандум, стр. 13.

⁵ Член 1, параграф 1 от предложението.

⁶ Съображение 14 от предложението.

правата и задълженията за споделяне на данни, които се планира да бъдат въведени с предложението, създават **съществен риск за събиране, споделяне и използване на лични данни без знанието на субекта на данните**, по-специално, ако не бъдат конкретизирани съгласно препоръките в настоящото становище, по-конкретно в случай на упражняване на правото на преносимост на данните от страна на ползвател, различен от субекта на данни. Примерите за случаи на проблемно използване включват, но не се ограничават до, устройства, проследяващи местоположението на продукти или услуги, носени или употребявани от субекти на данни, които не са „ползватели“ по смисъла на предложението.

15. ЕКЗД и ЕНОЗД изразяват загриженост, че предложението в настоящия му текст би дало силен тласък към „комерсиализиране“ на личните данни, при което те се разглеждат единствено като продаваема стока. Това не само би застрашило самото понятие за човешко достойнство и подхода, в чийто център е човекът, който ЕС иска да отстоява в своята Стратегия за данните, но и би породило риск от застрашаване на правата на неприкосновеност на личния живот и защита на данните като основни права⁷.
16. ЕКЗД и ЕНОЗД признават и приветстват положените усилия за гарантиране, че предложението няма да засегне настоящия режим за защита на данните, предвиден в ОРЗД и Директивата за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации. Въпреки това ЕКЗД и ЕНОЗД считат, че **са необходими допълнителни гаранции**, за да се избегне понижаването на защитата на основните права на неприкосновеност на личния живот и защита на личните данни на практика.
17. В останалата част от настоящото становище ЕКЗД и ЕНОЗД предоставят препоръки относно начина за повишаване на ефективността на съответните принципи, гаранции и задължения относно защитата на данните в рамките на предложението. Предвид широкия обхват на правата и задълженията, предвидени в предложението, по отношение на достъпа, използването и споделянето на данни, не е достатъчно да се правят единствено общи позовавания на ОРЗД. ЕКЗД и ЕНОЗД считат, че е необходимо допълнително конкретизиране, по-специално там, където текстът на предложението поражда риск от погрешно тълкуване, ако не бъде изрично подчертано по-пълно позоваване на правото в областта на защитата на данните (както ОРЗД, така и Директивата за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации). ЕКЗД и ЕНОЗД считат, че при отсъствие на такова конкретизиране съществува риск с предложението да се понижи равнището на защита на субектите на данни в противоречие с целите, заявени от Комисията.
18. Тези препоръки се дължат и на неясния обхват (по отношение на неличните и/или личните данни) на правата и задълженията за достъп, споделяне и използване на данни от страна на държатели на данни, ползватели (които не са субекти на данни) и трети страни или получатели, предвидени в предложението.
19. Във връзка с това ЕКЗД и ЕНОЗД отбелязват, че засилването на правото на преносимост би било разширено така, че да обхваща широк набор от продукти и услуги, които може да разкрият

⁷ В тази връзка вж. също https://edpb.europa.eu/system/files/2021-05/edpb_statementondga_19052021_en_0.pdf, стр. 4.

силно чувствителни данни относно физически лица, като с цел да не се застрашава равнището на защита на личните данни, в предложението следва изрично и ясно да се посочи, че обработването на лични данни от страна на държатели на данни, ползватели (които не са субекти на данни) и трети страни или получатели се подчинява на всички условия и правила, предвидени в законодателството в областта на защитата на данните⁸.

3.2 Взаимодействие между предложението и законодателството на ЕС в областта на защитата на данните

20. ЕКЗД и ЕНОЗД отбелязват, че в член 1, параграф 3 от предложението се посочва, че „по отношение на личните данни, които се обработват във връзка с правата и задълженията, предвидени в настоящия регламент, се прилагат правните разпоредби на Съюза относно защитата на личните данни, неприкосновеността на личния живот, поверителността на съобщенията и целостта на крайните устройства“, както и че предложението „не засяга приложимостта на правните разпоредби на Съюза относно защитата на личните данни, по-специално Регламент (ЕС) 2016/679 и Директива 2002/58/ЕО, включително правомощията и компетенциите на надзорните органи“. Освен това в същата разпоредба се посочва, че „[щ]о се отнася до правата, предвидени в глава II от настоящия регламент, и когато ползвателите са субектите на лични данни и за тях се отнасят правата и задълженията съгласно посочената глава, разпоредбите на настоящия регламент допълват правото на преносимост на данните съгласно член 20 от Регламент (ЕС) 2016/679“.
21. ЕКЗД и ЕНОЗД приветстват категорично целта на член 1, параграф 3 от предложението, която се изразява в гарантиране, че прилагането на действащите правила и принципи в областта на защитата на данните няма да бъде засегнато или застрашено. В своя документ „Изявление относно законодателния пакет за цифровите услуги и стратегията за данните“⁹ ЕКЗД призовава Комисията да гарантира правната сигурност и съгласуваността с действащата уредба в областта на защитата на данните. По-специално, ЕКЗД насърчава Комисията да гарантира, че правилата и принципите в областта на защитата на данните имат предимство, когато се обработват лични данни.
22. ЕКЗД и ЕНОЗД отбелязват като положителен факт, че както в съображенията, така и в постановителната част на компромисния текст на Акта за управление на данните изрично се заявява, че в случай на противоречие между разпоредбите на Акта за управление на данните и правото на Съюза или националното право в областта на защитата на личните данни, прието в съответствие с правото на Съюза, последните следва да имат предимство¹⁰.
23. ЕКЗД и ЕНОЗД силно препоръчват член 1, параграф 3 от предложението да бъде изменен с цел да бъде приведен в съответствие с формулировката на Акта за управление на данните, за да се

⁸ Вж. по-специално точка 22 и бележка под линия 8 от становището.

⁹ Документ на ЕКЗД „Изявление относно законодателния пакет за цифровите услуги и стратегията за данните“, 18 ноември 2021 г.

¹⁰ Член 1, параграф 2а и съображение 3а от проекта за регламент относно европейска рамка за управление на данните (Акт за управление на данните) — текст, подлежащ на преглед, декември 2021 г., на разположение на <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2021/11/30/promoting-data-sharing-presidency-reaches-deal-with-parliament-on-data-governance-act/>.

подобри съгласуваността между предложението, Акта за управление на данните и действащото законодателство в областта на защитата на личните данни. ЕКЗД и ЕНОЗД считат, че в член 1, параграф 3 и в съображение 30 следва да се въведе позоваване на Регламент (ЕС) 2018/1725 (Регламента за защита на данните от институциите на ЕС)¹¹.

24. ЕКЗД и ЕНОЗД считат, че това изрично позоваване е необходимо с оглед на субектите, които може да се възползват от правото на достъп, използване и споделяне на данни, генерирани от използването на продукти или свързаната с тях услуга. В предложението тези права се дават на „ползвателя“, който е определен като *„физическо или юридическо лице, което притежава, наема или взема на лизинг продукт или получава [услуга]“*¹². В съображение 18 се пояснява, че ползвател може да бъде *предприятие или потребител*, който е закупил продукта, взел го е под наем или на лизинг. Вследствие на това правото на достъп, използване и споделяне на данни вероятно на практика ще бъде разширено така, че да се дава и на субекти, различни от субектите на данни, включително предприятия, в зависимост от правното основание, което урежда използването на продукта¹³.
25. ЕКЗД и ЕНОЗД признават, че субекти, различни от субекта на данни, може да имат законно основание за достъп до данни, генерирани от използването на продукт или свързаната с него услуга. Същевременно, ЕКЗД и ЕНОЗД считат, че е налице и значителен риск правата на достъп, споделяне или използване на данни, генерирани от използването на продукт или свързаната с него услуга, да може да се упражняват с цел неправомерна намеса в правата и свободите на физическите лица. Например работодател, който е закупил виртуални гласови асистенти и ги е предоставил на своите служители, би могъл да използва правото на достъп, за да получи достъп до историята на тяхното търсене.
26. За да се ограничат рисковете от тълкуване или прилагане на предложението, които биха могли да засегнат или застрашат прилагането на действащото право в областта на защитата на данните, ЕКЗД и ЕНОЗД призовават законодателя да засили формулировката на член 1, параграф 3, като посочи изрично, че правото в областта на защитата на данните **„има предимство“** по отношение на обработването на лични данни в случай на противоречие с разпоредбите на предложението.
27. На последно място, ЕКЗД и ЕНОЗД препоръчват също така да **се направи ясно разграничение** в членове 3, 4, 5, 6, 8 от предложението между правата на субектите на данни да имат достъп и да използват данни, генерирани от собственото им използване на продукти или свързаните с тях услуги, и евентуалните права или задължения на други лица. Достъпът и споделянето на

¹¹ Въпреки че в член 1, параграф 2, буква г) от предложението се посочва, че настоящият регламент се прилага по отношение на „органите от публичния сектор и институциите, агенциите или органите на Съюза, които отправят искане до държателите на данни да предоставят данни, когато е налице извънредна необходимост от тях за изпълнението на задача от обществен интерес, както и държателите на данни, които предоставят тези данни в отговор на такова искане“ (т.е. институции на ЕС, които отправят искания в съответствие с глава V), институциите на ЕС не са изключени от понятието „ползвател“, нито от понятието „получател“. Във всеки случай всяко искане от институция на ЕС следва също да отговаря на изискванията на Регламента за защита на данните от институциите на ЕС (в допълнение към изискванията, предвидени в глава V).

¹² В член 2, точка 5 от предложението се посочват „услуги“, но думата следва да се коригира в единствено число „услуга“.

¹³ Вж. също съображение 18 от предложението.

лични данни от ползватели, различни от субекта на данни, следва да са възможни единствено доколкото всички приложими принципи и правила в областта на защитата на данните разрешават такова обработване на лични данни¹⁴.

28. ЕКЗД и ЕНОЗД биха приветствали например съображение, в което да се посочва, че в съответствие с ОРЗД изпълнението на договор може да бъде правно основание за обработване на лични данни само ако субектът на данни е страна по договора или се предприемат стъпки по искане на субекта на данни преди сключването на договор. Освен това в съображението следва да се споменава и че изискването за „необходимост“ не е изпълнено, ако бъде включена единствено договорна клауза, предвиждаща обработването. Администраторът на лични данни трябва да демонстрира, че основният предмет на конкретния договор със субекта на данни не може реално да бъде изпълнен, ако не се извърши конкретната обработка на въпросните лични данни¹⁵.

3.3 Взаимодействие между предложението и Акта за цифровите пазари, и Акта за управление на данните

29. ЕКЗД и ЕНОЗД отбелязват, че целта на предложението е **да допълни**¹⁶ предложението за **Акт за цифровите пазари**¹⁷ и Акта за управление на данните¹⁸.
30. ЕКЗД и ЕНОЗД посочват, че **предприятията, определени като пазачи на информационния вход съгласно Акта за цифровите пазари**, не могат да бъдат допустими **трети страни** за споделянето на данни съгласно предложението¹⁹.
31. ЕКЗД и ЕНОЗД отбелязват, че в предложението **не се изяснява взаимодействието с някои ключови разпоредби на Акта за цифровите пазари**, свързани със споделянето на данни, по-специално с член 6, параграф 1, буква з)²⁰ и член 6, параграф 1, буква и)²¹ от Акта за цифровите

¹⁴ Когато става дума за лични данни, естеството на засиленото право на преносимост на данните трябва да се поясни: в случай че това право се упражнява от предприятие, това би било свързано с търговското задължение на производителя/държателя на данни да предостави достъп до данни на предприятия при спазване на всички условия и ограничения, предвидени в ОРЗД, вместо с „право“ на пренос и обработване на лични данни.

¹⁵ Насоки 2/2019 на ЕКЗД относно обработката на лични данни съгласно член 6, параграф 1, буква б) от Общия регламент относно защита на данните при предоставянето на онлайн услуги на субектите на данни, версия 2.0, приети на 8 октомври 2019 г.

¹⁶ Обяснителен меморандум към предложението, стр. 4 и 5.

¹⁷ COM(2020) 842 final.

¹⁸ [COM\(2020\) 767 final](#).

¹⁹ Член 5, параграф 2 от предложението.

ЕКЗД и ЕНОЗД отбелязват също така, че от обхвата на засиленото право на преносимост на данните са изключени данните, генерирани от използването на продукти или свързаните с тях услуги, предоставяни от микро- или малки предприятия, съгласно член 7, параграф 1.

²⁰ Разпоредбата на член 6, параграф 1, буква з) от предложението за Акт за цифровите пазари би изисквала от контролиращите достъпа предприятия, наред с другото, да предоставят инструменти за крайните ползватели с цел улесняване на упражняването на преносимост на данните в съответствие с ОРЗД, включително чрез предоставяне на непрекъснат достъп в реално време. Забележка: към момента на изготвянето на настоящото становище (1.4.2022 г.) не е на разположение никакъв публично достъпен екземпляр на компромисния текст (за разлика от Акта за управление на данните).

²¹ Разпоредбата на член 6, параграф 1, буква и) от предложението за Акт за цифровите пазари би изисквала от контролиращите достъпа предприятия да предоставят непрекъснат достъп в реално време до и използване на агрегирани или неагрегирани данни само когато те са свързани пряко с използването, осъществено от крайния

пазари. Във връзка с това ЕКЗД и ЕНОЗД препоръчват предложението да бъде приведено в съответствие с окончателния текст на Акта за цифровите пазари, приет от съзаконодателите.

32. ЕКЗД и ЕНОЗД считат по-специално, че определени ограничения върху **видовете данни, които следва да се предоставят**, например данните за търсене, избиране и преглед (от търсенето онлайн), посочени в член 6, параграф 1, буква й) от Акта за цифровите пазари, които следва да се предоставят в анонимизирана форма²², следва да се прилагат, *по подразбиране*, и при споделянето на данни, свързано с търсене, осъществено чрез виртуални асистенти.
33. По отношение на Акта за управление на данните ЕКЗД и ЕНОЗД отбелязват, че в предложението е включено **различно определение** за „държател на данни“ спрямо определението в Акта за управление на данните²³, което може да създаде правна несигурност. Освен това определението на „държател на данни“ в предложението следва да се изясни допълнително²⁴.
34. ЕКЗД и ЕНОЗД считат, че в постановителната част на предложението следва да се изясни допълнително дали и при какви условия „получател на данни“²⁵ може да бъде **„доставчик на услуги за споделяне на данни“**²⁶ (или „посредническа услуга за данни“²⁷), както е посочено в Акта за управление на данните. В съображение 35 се посочва случаят, в който третата страна е доставчик на посредническа услуга за данни по смисъла на Акта за управление на данните, и се уточнява допълнително, че **в този случай се прилагат гаранциите за субекта на данните, предвидени в Акта за управление на данните**. Въпреки това същината на съображение 35 от предложението не е отразена в разпоредбите в постановителната част на предложението. ЕКЗД и ЕНОЗД препоръчват **да се посочат специалните гаранции** за субектите на данни, които се съдържат в Акта за управление на данните, които биха били приложими спрямо споделянето на данни от държатели на данни към трети страни в качеството им на посредници съгласно предложението. Освен това в съответствие със забележките в раздел 3.2, в предложението следва да се уточни, че тези гаранции **допълват** гаранциите, предвидени в ОРЗД, както и в Директивата за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации²⁸, и по-специално в съответствие с тази директива — изискването за съгласие на крайния ползвател с обработването на данни, което ще бъде осъществено от третата страна.

ползвател по отношение на продуктите или услугите, предлагани от съответния бизнес ползвател посредством съответната основна платформена услуга, и когато крайният ползвател се включи в такова споделяне посредством съгласие по смисъла на ОРЗД.

²² Вж. също Становище 2/2021 на ЕНОЗД относно предложението за законодателен акт за цифровите пазари, 10 февруари 2021 г., точка 32, стр. 12, „пазачът на информационния вход трябва да е в състояние да докаже, че анонимизираните данни за търсения, избирания и преглед са били адекватно тествани по отношение на възможни рискове от повторна идентификация“.

²³ Определението на „държател на данни“ в предложението се намира в член 2, точка 6, а в предложението за Акт за управление на данните — в член 2, точка 5.

²⁴ Може да е необходимо да се уточни значението на израза „чрез контрол на техническия проект на продукта и свързаните услуги“.

²⁵ Съгласно определението в член 2, точка 7 от предложението.

²⁶ „доставчици на посредническа услуга за данни“ в компромисния текст на Съвета, LIMITE, 10 декември 2021 г. [да бъде проверен, актуализиран щом/ако е на разположение общодостъпна версия].

²⁷ Вж. член 9 от предложението за Акт за управление на данните.

²⁸ Директива за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации: член 5, параграф 3.

3.4 Общи разпоредби (глава I от предложението)

3.4.1 Член 1: Предмет и обхват

35. ЕКЗД и ЕНОЗД отбелязват, че поради използването на много широки понятия, като например „продукт“ и „свързани услуги“ в член 1, параграф 1 от предложението, обхватът също е много широк и би могло да има полза от внасяне на повече яснота²⁹.
36. В член 1, параграф 4 от предложението се посочва, че то не засяга правни актове на Съюза и национални правни актове, които предвиждат споделянето, достъпа и използването на данни за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания, включително Регламент (ЕС) 2021/784 и [предложенията за електронните доказателства [COM(2018) 225 и 226], нито съответните разпоредби на Директива (ЕС) 2015/849 и на Регламент (ЕС) 2015/847. На последно място, предложението не засяга и компетенциите на държавите членки по отношение на дейностите, засягащи обществената сигурност, отбраната, националната сигурност, митническата и данъчната администрация и здравето и безопасността на гражданите в съответствие със законодателството на Съюза.
37. Не е ясно обаче дали разпоредбата на член 1, параграф 4 от предложението взаимодейства по някакъв значим начин с посочените регламенти и директива. Посочването, че предложението не засяга тези законодателни актове, не означава, че операциите по обработване на данни съгласно предложението не могат да бъдат използвани за целите на тези законодателни актове. ЕКЗД и ЕНОЗД препоръчват да се уточни допълнително възможното взаимодействие с горепосочените правни актове³⁰.

3.4.2 Член 2: Определения

38. В определението на понятието „данни“ в член 2, точка 1 от предложението биха могли да се включат, в зависимост от естеството на разглежданите данни, и лични данни, което предполага, че правилата в предложението може да се прилагат в допълнение към правилата, предвидени в ОРЗД. Понятието „данни“ се използва в предложението за обозначаване и на лични, и на нелични данни, което може да доведе до объркване. В позоваването в съображение 24 например на възможността държателите на данни да използват данните, генерирани от ползвателя, въз основа на договорно споразумение не става ясно за кой вид данни се отнася това. Ако този пример се отнася и до лични данни, той е непълен по отношение на задълженията на администраторите на лични данни съгласно ОРЗД и следователно би могъл лесно да бъде изтъкнута неправилно.
39. Във връзка с това ЕКЗД и ЕНОЗД препоръчват съзаконодателите да допълнят член 2 от предложението с определение на понятието „лични данни“ (както е определено в ОРЗД) и на понятието „нелични данни“. ЕКЗД и ЕНОЗД препоръчват също така в член 2 от предложението да се добавят определения на понятията „субект на данни“ и „съгласие“, тъй като тези понятия

²⁹ Вж. Становище 8/2014 на РГ 29 относно скорошни развития в областта на интернет на предметите, прието на 16 септември 2014 г.

³⁰ Вж. също раздел 3.7 от настоящото становище относно достъпа до данни и използването им от органи от публичния сектор и институции, агенции или органи на Съюза съгласно глава V от предложението.

се използват често в предложението и в съображенията. В член 2, точка 5 от предложението понятието „ползвател“ е определено като физическо или юридическо лице, което притежава, наема или взема на лизинг продукт или получава услуга. С оглед по-голяма яснота и постигане на действително овластяване на физическите лица по отношение на техните лични данни, ЕКЗД и ЕНОЗД препоръчват към това определение да се добавят думите „и субектът на данни“ (и да се включи определение на понятието „субект на данни“ със същото значение като посоченото в ОРЗД), както и да се направи ясно разграничение между ситуациите, в които ползвателят е субектът на данни, и ситуацията, в която ползвателят не е субектът на данни.

3.5 Споделяне на данни между предприятия и потребители и между предприятия (глава II от предложението)

40. Глава II от предложението е свързана с данните, генерирани от ползвателя на продукти или свързаните с тях услуги. В предложението понятието „продукт“ е определено като *„движима материална вещ [...], която придобива, генерира или събира данни, засягащи нейното използване или нейната среда, и която е в състояние да предава данни чрез публично достъпна електронна съобщителна услуга, и чиято основна функция не е съхраняването и обработката на данни“*. На свой ред понятието „свързана услуга“ е определено като *„цифрова услуга, включително софтуер, която е включена в продукт или е взаимосвързана с него по такъв начин, че липсата ѝ би попречила на продукта да изпълнява една от своите функции“*. Освен това в член 7, параграф 2 от предложението се пояснява, че когато в предложението се упоменават продукти или свързани услуги, това споменаване се разбира и като включващо виртуални асистенти³¹, доколкото те се използват за достъп или контрол на продукт или свързана с него услуга.
41. ЕКЗД и ЕНОЗД считат, че определението на понятието „продукт“ се припокрива частично с понятието **„крайно оборудване“**³² по смисъла на член 5, параграф 3 от Директивата за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации. В член 5, параграф 3 от Директивата за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации се изисква съгласие на абоната или ползвателя преди съхраняването на информация или получаването на достъп до информация, вече съхранявана в крайното оборудване на абоната или крайния ползвател, освен ако посоченото съхраняване или достъп не са строго необходими,

³¹ Определението на понятието „виртуален асистент“ се съдържа в член 2, точка 4.

³² Съгласно член 1, параграф 1, буква а) от Директива 2008/63/ЕО на Комисията от 20 юни 2008 г. относно конкуренцията на пазарите на крайни далекосъобщителни устройства понятието „крайно устройство“ включва *„устройство, предназначено за пряко или непряко свързване към интерфейс на обществена далекосъобщителна мрежа за пренасяне, обработка и приемане на информация; [...]“*.

Вж. също Насоки 02/2021 на ЕКЗД относно виртуалните гласови асистенти, версия 2.0, приети на 7 юли 2021 г., точка 25: *„В съответствие с определението за „крайно устройство“ интелигентните телефони, интелигентните телевизори и сходни устройства, базирани на интернет на предметите, са примери за крайно оборудване. Дори и асистентите сами по себе си да са софтуерни услуги, те винаги работят чрез физическо устройство, например интелигентен високоговорител или интелигентен телевизор. ВГА използват електронни съобщителни мрежи за достъп до физическите устройства, които представляват „крайно оборудване“ по смисъла на Директивата за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации. Следователно, разпоредбите на член 5, параграф 3 от Директивата за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации се прилагат, когато ВГА съхранява или осъществява достъп до информация във физическото устройство, свързано с него“*.

за да може доставчикът да предостави услуга на информационното общество, изрично поискана от абоната или потребителя. Освен това всички операции по обработване на лични данни, следващи посочените операции по обработване, включително обработването на лични данни, получени чрез осъществяване на достъп до информация в крайното устройство, също трябва да имат правно основание съгласно член 6 от ОРЗД, за да бъдат законни³³.

42. ЕКЗД и ЕНОЗД отбелязват като положително пояснението в съображение 15 от предложението, където ясно се посочва, че продукти като персонални компютри, сървъри, таблети и смартфони, камери, уебкамери, системи за записване на звук и скенери за текст не следва да попадат в обхвата на предложението. Въпреки това ЕКЗД и ЕНОЗД считат, че в член 2, точка 2 от предложението понятието „продукт“ е определено в такива (широки) граници, че такива устройства може да попаднат в обхвата на определението, включено в постановителната част на предложението. Във връзка с това ЕКЗД и ЕНОЗД считат, че е необходимо да се измени определението на понятието „продукт“, така че и от постановителната част на предложението ясно да бъдат изключени продукти като персонални компютри, сървъри, таблети и смартфони, камери, уебкамери, системи за записване на звук и скенери³⁴.
43. ЕКЗД и ЕНОЗД отбелязват като положителен факт, че в член 4, параграф 5 от предложението се предвижда, че когато ползвателят не е субект на данните, всякакви лични данни, генерирани от използването на продукт или свързана услуга, му се предоставят от държателя на данните само когато е налице валидно правно основание съгласно член 6, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 и, когато е приложимо, са изпълнени условията на член 9 от Регламент (ЕС) 2016/679. Тъй като с предложението правото на достъп и използване на данни, генерирани от използването на продукти или свързаните с тях услуги, се дава на „ползвателите“ (които обхващат и субекти, различни от субектите на данни), ЕКЗД и ЕНОЗД считат, че такова пояснение представлява важна гаранция. Тъй като обаче законосъобразността на обработването на лични данни се урежда от целия член 6 от ОРЗД, **ЕКЗД и ЕНОЗД препоръчват направеното в член 4, параграф 5 от предложението позоваване на член 6, параграф 1 от ОРЗД да се замени с позоваване на целия член 6 от ОРЗД и по-общо на всички правила и условия, предвидени в законодателството в областта на защитата на данните.** Освен това, тъй като достъпът до данните, генерирани от използването на продукти или свързаните с тях услуги, може да включва и достъп до информацията, съхранявана на крайното оборудване на абонат или потребител, ЕКЗД и ЕНОЗД препоръчват да се поясни, че данните се предоставят от държателя на данни на ползвателя единствено при условие че, когато е приложимо, са изпълнени условията на **член 5, параграф 3 от Директивата за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации.**

³³ Вж. Насоки 1/2020 на ЕКЗД относно обработването на лични данни при свързаните превозни средства и приложенията, свързани с мобилността, точка 41 за сходна обосновка по отношение на свързаните превозни средства („Насоки 1/2020 на ЕКЗД“). Вж. също ЕКЗД, Становище 5/2019 относно взаимодействието между Директивата за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации и ОРЗД, по-специално що се отнася до компетентността, задачите и правомощията на органите за защита на данните.

³⁴ ЕКЗД и ЕНОЗД биха искали да подчертаят, че констатацията, че определението на понятието „продукт“ в предложението се припокрива частично с определението на понятието „крайно оборудване“ по смисъла на член 5, параграф 3 от Директивата за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации, не следва да се тълкува като препоръка за преразглеждане на определението на понятието „продукт“ така, че да бъде приведено в съответствие с определението на понятието „крайно оборудване“.

44. ЕКЗД и ЕНОЗД припомнят, че в случаите, в които се изисква съгласие в съответствие с член 5, параграф 3 от Директивата за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации, съгласието по член 6 от ОРЗД най-вероятно би било подходящото правно основание във връзка с каквото и да е обработване на лични данни след съхраняването на информация или получаването на достъп до информация, вече съхранявана в крайното оборудване на абонат или ползвател³⁵.
45. Подобни съображения се прилагат и спрямо предоставянето на данни на разположение на трети страни при поискване от бизнес потребител съгласно член 5, параграф 6 от предложението. Освен това ЕКЗД и ЕНОЗД препоръчват формулировката на член 5, параграф 6 да се приведе в съответствие с член 4, параграф 5 от предложението, като се посочи, че данните, генерирани от използването на продукт или свързана услуга, се предоставят „на третата страна от държателя на данните“ само при спазване на всички условия и правила, предвидени в законодателството в областта на защитата на данните, по-специално, когато е налице валидно правно основание съгласно член 6 и, когато е приложимо, са изпълнени условията на член 9 от ОРЗД и член 5, параграф 3 от Директивата за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации.
46. Вследствие на това ЕКЗД и ЕНОЗД изтъкват, че е необходимо да се гарантира, че **достъпът, използването и споделянето на лични данни от ползватели, различни от субекти на данни, се осъществяват в пълно съответствие с всички задължения, предвидени в ОРЗД и Директивата за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации**, включително информиране на субектите на данни относно достъпа от страна на администратори на лични данни до техните лични данни и улесняване на упражняването на правата на физическите лица.
47. Предвид по-специално **член 3, параграф 1** и член 4, параграф 1 от предложението, ЕКЗД и ЕНОЗД считат, че за да се насърчава **свеждане на данните до минимум**, продуктите следва да бъдат проектирани така, че на **субектите на данни** (независимо от правното основание, което урежда ползването на устройството от тяхна страна) да се предлага възможността **да използват обхванатите от предложението продукти, по-специално устройствата, свързани с интернет на телата или интернет на предметите, анонимно** или по начин, който се намесва най-малко в неприкосновеността на личния им живот. Държателите на данни следва също така да ограничат възможно най-много количеството данни, напускащи устройството (например посредством анонимизиране на данните)³⁶. Този аспект следва да се посочи ясно в предложението, за да се укрепи контролът, който субектите на данни упражняват върху личните си данни. Разпоредбата на **член 3, параграф 2, буква а)** от предложението, която се отнася до задължението да се предоставя информация на потребителя относно естеството и обема на данните, които е вероятно да бъдат генерирани от използването на продукта, не следва да се тълкува като засягаща неблагоприятно предвидения в ОРЗД принцип на свеждане на данните до минимум. На последно място, ЕКЗД и ЕНОЗД отбелязват, че в член 3 следва да се посочи ясно кой субект или субекти са задължени да спазват задълженията, изброени в член 3, параграфи 1 и 2 от

³⁵ Вж. Насоки 1/2020 на ЕКЗД относно обработването на лични данни при свързаните превозни средства и приложенията, свързани с мобилността, точка 27.

³⁶ Вж. Становище 8/2014 на РГ 29 относно скоростни развития в областта на интернет на предметите, прието на 16 септември 2014 г.

предложението. В интерес на правната сигурност ЕКЗД и ЕНОЗД препоръчват да се посочи ясно кой субект или субекти отговарят за всяко от изброените задължения.

48. ЕКЗД и ЕНОЗД отбелязват, че **ограничаването на съхраняването на информация** относно достъпа на предприятия до данни съгласно **член 4, параграф 2** и относно достъпа на трети страни до данни съгласно **член 5, параграф 3** от предложението не следва да се тълкува като засягащо неблагоприятно предвидените в ОРЗД задължения относно сигурността на личните данни и относно отчетността. Този важен аспект следва да се посочи ясно в тези разпоредби.
49. Освен това ЕКЗД и ЕНОЗД отбелязват, че съгласно **член 5, параграф 9**³⁷ от предложението правото на ползвателя да споделя данни с трети страни **„не оказва неблагоприятно въздействие върху правата за защита на данните на други лица“**. В това отношение ЕКЗД и ЕНОЗД изтъкват, че е необходимо да бъдат изяснени **обхватът** и смисълът на тази разпоредба. Освен това, за да се гарантира **съгласуваност** с правото на субектите на данни съгласно член 20 от ОРЗД, което предложението има за цел да допълни, ЕКЗД и ЕНОЗД препоръчват в съображение да се направи позоваване на критериите за **постигане на баланс** между правото на преносимост и **съображенията във връзка със защитата на данните на други лица**, предвидени в Насоките на ЕКЗД относно преносимостта на данните³⁸.
50. В **член 6** от предложението се посочва, че трети страни обработват данните, които са им предоставени съгласно член 5, само за целите и при условията, договорени с потребителя, и при спазване на правата на субекта на данните по отношение на личните данни, и заличават данните, когато вече не са необходими за договорената цел. Освен това в член 6, параграф 2, буква б) се предвижда, че третата страна не може да използва данните за профилиране на субектите на данни, освен ако това е необходимо за предоставяне на услугата, поискана от ползвателя. Предвид сценария, при който потребителят е субект, различен от субекта на данни, ЕКЗД и ЕНОЗД припомнят, че е важно да се гарантира, че **всякакво по-нататъшно обработване на лични данни е в съответствие с член 6, параграф 4 от ОРЗД, а предвид по-специално сценария, свързан с профилиране — със съответните задължения, предвидени в член 22 от ОРЗД, където е приложимо**. В случай на обработване на специални категории лични данни (например данни, свързани със здравословното състояние или половия живот), по принцип ще се изисква изрично съгласие на субекта на данни, освен ако не може да бъде направено позоваване на друго изключение от забраната, която се съдържа в член 9 от ОРЗД. В случаите, в които се прилага член 5, параграф 3 от Директивата за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации, данните следва да се обработват единствено със съгласието на абоната или ползвателя, освен ако не е строго необходимо, за да може да се предостави услуга на информационното общество, изрично поискана от абоната или ползвателя³⁹.
51. За целите на правната сигурност и за да се избегне евентуално тълкуване, съгласно което съответните правила за защита на данните, свързани със задълженията за обработване на лични данни от трети страни съгласно член 6, параграф 1 от предложението са само тези, които се отнасят за правата на субектите на данни (глава III от ОРЗД), както се препоръчва и в точки 43 и

³⁷ В член 4 от предложението следва да се съдържа подобна разпоредба предвид член 4, параграф 1.

³⁸ Вж. Насоки на РГ 29 (одобри от ЕКЗД) относно правото на преносимост на данните, стр. 11—12.

³⁹ Вж. също Насоките на ЕКЗД относно обработването на лични данни при свързаните превозни средства и приложенията, свързани с мобилността, версия 2.0, приети на 9 март 2021 г., точка 15.

45 от настоящото становище, ЕКЗД и ЕНОЗД препоръчват формулировката в член 6, параграф 1, в която се прави позоваване на ОРЗД, „и при спазване на правата на субекта на данните по отношение на личните данни“ да бъде допълнена, като се замени със следното: „и при спазване на всички условия и правила, предвидени в законодателството в областта на защитата на данните, по-специално когато е налице валидно правно основание съгласно член 6 и, когато е приложимо, са изпълнени условията на член 9 от ОРЗД и член 5, параграф 3 от Директивата за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации, и при спазване на правата на субекта на данните по отношение на личните данни.“

52. По отношение на член 6, параграф 2, буква а), ЕКЗД и ЕНОЗД приветстват забраната третата страна да принуждава, заблуждава или манипулира ползвателя по какъвто и да е начин⁴⁰. ЕКЗД и ЕНОЗД приветстват също така позоваването на т.нар. „тъмни модели“ в съображение 34 от предложението. ЕКЗД и ЕНОЗД отбелязват обаче, че факторите, които може да засегнат вземането на решения, може да бъдат различни, в зависимост от това дали потребителят е и субектът на данните или не. **Във връзка с това ЕКЗД и ЕНОЗД препоръчват изрично да се посочи, че с член 6, параграф 2, буква а) от предложението се забранява всякаква форма на принуждаване, заблуждаване или манипулиране на субектите на данни (независимо от това дали ползвателят е и субектът на данни).**
53. Сходни съображения са приложими и във връзка с член 6, параграф 2, буква б) от предложението: третата страна не може да използва данните, които получава, за профилиране на физически лица, освен ако това е необходимо за предоставяне на услугата, поискана от субекта на данни. Освен това ЕКЗД и ЕНОЗД считат, че „услугата“, която следва да се предостави от третата страна така, както е поискана от потребителя (който може да бъде субект, различен от субекта на данни), не е определена в предложението. Следователно е възможно такива „услуги“ да водят до сериозна намеса в правата и свободите на физическите лица или по друг начин да оказват значително въздействие върху съответните лица.
54. Във връзка с това ЕКЗД и ЕНОЗД препоръчват в предложението да се включат ясни лимити или ограничения за използването на лични данни, генерирани от използването на продукт или услуга, от който и да е субект, различен от субекта на данни (било то като „ползвател“, „държател на данни“ или „трета страна“), по-специално, когато въпросните данни е вероятно да позволят да се изведат прецизни заключения относно личния му живот или по друг начин биха довели до високи рискове за правата и свободите на съответните физически лица.
55. По-специално, ЕКЗД и ЕНОЗД препоръчват да се въведат ограничения относно използването на лични данни, генерирани от използването на продукт или свързаните с него услуги, за целите на директния маркетинг или рекламирането, наблюдението на служители, определянето на кредитен рейтинг, определянето на допустимостта за здравно осигуряване и изчисляването или изменянето на застрахователни премии. Тази препоръка не засяга никакви по-нататъшни ограничения, които може да бъдат подходящи, например за защита на уязвими лица, по-специално ненавършили пълнолетие лица, или поради особено чувствителното естество на определени категории данни (например данни относно използването на медицинско изделие)

⁴⁰ Както е посочено в съображение 34, прави се позоваване на т.нар. „тъмни модели“.

и видовете защита, предлагани от законодателството на Съюза в областта на защитата на данните.

56. Освен това ЕКЗД и ЕНОЗД припомнят като общ принцип, че в качеството си на администратор на лични данни третата страна трябва да спазва принципа на свеждане на данните до минимум, както и че при всяка възможност трябва да се използват техники за анонимизиране. Спазването на принципа на свеждане на данните до минимум е от особено значение в случаите, в които данните могат да разкрият интимни аспекти от личния живот на дадено физическо лице⁴¹.

3.6 Задължения на държателите на данни, които са правно задължени да предоставят данни, и условия, свързани с достъпа до данни и използването им между предприятията (глави III и IV от предложението)

57. В глава III се разглеждат условията, включително възнаграждението, при които се предоставят данни, когато държател на данни е задължен да предоставя данни на получател на данни съгласно глава II или други правни разпоредби на Съюза или на държава членка.
58. В това отношение в член 8 от предложението не се предвижда роля, нито се прави позоваване на субекта на данни, тъй като условията за споделянето на данни трябва да се определят в споразумение между държателя на данни и получателя на данни. В действителност съгласно предложението, в случаите, в които ползвателят е субект, различен от субекта на данни, последният не е част от договора. Това поражда риск от сериозно компрометиране на ефективността на правата в областта на защитата на данните. Допълнителни рискове може да произтекат от посреднически услуги и търговия с данни, при които данни, които първоначално може да са се считали за нелични, може да бъдат свързани с конкретни субекти на данни⁴².
59. Във всеки случай ЕКЗД и ЕНОЗД изтъкват, че правото на защита на личните данни, залегнало в член 16, параграф 1 от ДФЕС и член 8 от Хартата, като право, свързано с всяко физическо лице, е неотменимо и никакво споразумение между държателя и получателя на данни не може да наложи отказ от него⁴³.
60. В съответствие с член 8, параграф 3 от предложението държателят на данни не прави разлика между „сравними категории получатели на данни“, а съгласно член 8, параграф 4 той не може да предоставя данни на получател на данни, като се базира на изключителността на получателя. Тези задължения обаче не следва да застрашават правото на информационно самоопределение на субектите на данни, съгласно което те имат право да разграничават получателите на техните лични данни (по-специално, когато дават съгласието си за обработване, например, в случай че са приложими условията по член 5, параграф 3 от

⁴¹ Вж. документа на ЕКЗД „Изявление относно законодателния пакет за цифровите услуги и стратегията за данните“, приет на 18 ноември 2021 г., в който се изтъква „важността на задължението за защита на данните на етапа на проектирането и по подразбиране, което е особено важно във връзка със „свързаните предмети“ (например интернет на предметите и интернет на телата), поради значителните рискове за основните права и свободи на засегнатите лица“.

⁴² Колкото повече нелични данни се съчетават с друга налична информация, толкова повече се увеличава рискът за повторна идентификация на субектите на данни. Вж. Съвместно становище 03/2021 на ЕКЗД и ЕНОЗД по предложението за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно европейска рамка за управление на данните (Акт за управление на данните), стр. 16.

⁴³ Вж. документа на ЕКЗД „Изявление относно законодателния пакет за цифровите услуги и стратегията за данните“, приет на 18 ноември 2021 г., стр. 6.

Директивата за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации или обработването се позовава на съгласие по член 6 от ОРЗД). Следователно, ЕКЗД и ЕНОЗД призовават за формулировка, която действително да засили спазването на ОРЗД от страна на държателите и получателите на данни. По-специално ЕКЗД и ЕНОЗД препоръчват пояснението, предоставено в съображение 41, според което тези задължения не засягат ОРЗД, да бъде включено в самия текст на член 8.

61. Съгласно член 9 от предложението всяко възнаграждение, което държател на данни изисква от трети страни, трябва да е разумно, а за МСП то не може да надвишава разходите, които са пряко свързани с предоставянето на данни, освен ако не е посочено друго в секторно законодателство.
62. По отношение на член 9 от предложението, който се отнася до възнаграждението за предоставяне на данни, ЕКЗД и ЕНОЗД настоятелно препоръчват да се премахне всякакво двусмислие относно паричните трансакции, придружаващи споделянето на лични данни. Съгласно съображение 42 от предложението правото на изискване на възнаграждение за предоставянето на данни на трети страни *„не следва да се [разбира] като плащане за самите данни, а в случая на микро-, малки или средни предприятия — като плащане за направените разходи и инвестиции, необходими за предоставянето на данните“*. Ако това изявление обаче бъде прочетено заедно със съображение 46, изглежда, че то предполага точно обратното, че при споделяне на данни между големи дружества или когато държателят на данни е малко или средно предприятие, а получателят на данни е голямо дружество, правото на държателя на данни да определи „разумно възнаграждение“, което да бъде покрито от трети страни, може да се счита за стимул за извличане на печалба от лични данни.
63. В това отношение ЕКЗД и ЕНОЗД отново изтъкват, че защитата на данните е основно право, гарантирано от член 8 от Хартата, и личните данни не може да се разглеждат като продаваема стока.
64. В случай че страните не могат да се споразумеят за условията на предоставянето на данните, в предложението са предвидени алтернативни начини за уреждане на спорове, които може да възникнат между държатели и получатели на данни. Съгласно член 10 от предложението тези страни могат да потърсят съдействие от органите за уреждане на спорове, сертифицирани от държавите членки. Когато обаче личните данни се предоставят на трети страни при поискване от ползватели, **които не са субектите на данни**, последните биха били напълно изключени от участие в производства за уреждане на спорове, свързани със споделянето на личните им данни между държателя и получателя на данни. Освен това предвид сложните взаимодействия и припокривания между правата на субектите на данни съгласно ОРЗД и правата и задълженията, установени с предложението, следва да се вземе под внимание фактът, че решението на страните да отнесат спор до орган за уреждане на спорове може да се намеси в правото на физическото лице да подаде жалба пред надзорен орган.
65. В по-общ план ЕКЗД и ЕНОЗД настоятелно препоръчват ясно да се посочи, че уреждането на спорове съгласно член 10 не накърнява правата на субекта на данни и задълженията на администраторите на лични данни съгласно ОРЗД. Освен това трябва да се изменят разпоредбите на член 10, параграфи 5 и 9, за да се вземе под внимание, че субектите на данни не са възпрепятствани да упражнят правото си на правна защита пред надзорен орган.

66. С предложението се насърчава също така прилагането от страна на държателя на данни на подходящи технически мерки за защита, включително интелигентни договори, за да се предотврати неразрешен достъп до данните и да се гарантира спазването на правата и задълженията, произтичащи от предложението, както и на договорните условия за предоставяне на данните (член 11). В това отношение следва да се поясни по какъв начин интелигентните договори могат да представляват средство за предоставяне на подходящи гаранции на държателите и получателите на данни, че предадените данни са предпазени от неразрешено оповестяване или достъп и че договорените условия за споделяне на тези данни са изпълнени. За да се гарантира съгласуваност с член 32 от ОРЗД, ЕКЗД и ЕНОЗД подчертават, че що се отнася до личните данни, в член 11, параграф 1 трябва да се включи позоваване на задължението за прилагане на подходящи технически и организационни мерки за осигуряване на ниво на сигурност, съобразено с риска за обработването на личните данни.
67. По отношение на член 11, параграф 2 ЕКЗД и ЕНОЗД препоръчват ясно да се заяви, че що се отнася до личните данни, разрешението, дадено на държателя на данни да споделя данни, не може да замени изискването за подходящо правно основание съгласно ОРЗД, или като алтернатива да се уточни, че това разрешение се прилага в случай на обработване на нелични данни. Освен това същият параграф трябва да се измени, за да се поясни, че правото на субекта на данни да ограничи обработването съгласно член 18 от ОРЗД не трябва да се засяга от каквото и да е разпореждане от държателя на данни или ползвателя (който не е непременно субектът на данни) за унищожаване на данните и всички техни копия, предоставени на получателите на данни.
68. По отношение на предвидените изключения в член 11, параграф 3, в предложението следва да се изясни как и от кого може да се извърши преценка на приложимостта на ситуацията, описани в букви а) и б). Освен това в тези изключения трябва да се вземат под внимание не само интересите на държателя на данни и вредата за него, но и, от първостепенно значение, вредата за субектите на данни, както и техните права и интереси, свързани с правата им на неприкосновеност на личния живот и защита на данните. Във връзка с това ЕКЗД и ЕНОЗД препоръчват в член 11 да се добави нов параграф, в който изрично да се посочи, че параграф 2, буква б) се прилага в случай на възможна вреда за субектите на данни или засягане на техните права и интереси.
69. На последно място, позоваването в член 12, параграф 1 на задължението на държателя на данни съгласно член 5 от предложението да предоставя данни при поискване от страна на ползвател, предполага, че що се отнася до личните данни и въпреки казаното в съображение 24, когато ползвателят е субект, различен от субекта на данни⁴⁴, предложението би могло да се тълкува като създаващо правно основание съгласно член 6, параграф 1, буква в) от ОРЗД за споделяне на лични данни. Следователно трябва да се добавят подходящи, конкретни и

⁴⁴ Съображение 5 от предложението, в което се посочва, че последното „не следва да се тълкува в смисъл, че признава или създава **правно основание, което позволява на държателя на данни да държи (лични) данни, да има достъп до тях или да ги обработва...**“, изглежда, че противоречи на член 5 от предложението, с който се установява задължението на държателя на данни да предоставя данни при поискване от ползвател, тъй като съгласно определението в член 4, точка 2 от ОРЗД „обработването“ на лични данни обхваща всяка операция или съвкупност от операции, извършвана с лични данни или набор от лични данни, включително „разкриване чрез предаване, разпространяване или друг начин, по който данните стават достъпни...“. Ако обаче съображение 5 се отнася до обработването на данни от страна на държателя на данни за свои собствени цели, това следва да се поясни.

ефективни гаранции за защита на правата и интересите на субектите на данни по отношение на личните им данни, по-специално когато ползвателят не е субектът на данни. Предвид сложните взаимодействия и припокривания между правата на субектите на данни съгласно ОРЗД и правата и задълженията, установени с предложението, член 12, параграф 2 от предложението следва да се измени, за да се уточни, че всяко договорно условие в споразумение за споделяне на данни между държатели и получатели на данни, което е в ущърб на субектите на данни, застрашава упражняването на техните права на неприкосновеност на личния живот и защита на данните, съставлява изключение от него или променя ефекта му, не е задължително за тази страна.

70. По отношение на глава IV, член 13 от предложението ЕКЗД и ЕНОЗД изтъкват, че в предложението е посочено, че *„дадено договорно условие е неравноправно, ако е от такова естество, че неговото прилагане грубо нарушава добрата търговска практика в областта на достъпа и използването на данни в противоречие с принципите на добросъвестност и почтеност“*. Подобно на посоченото по-горе по отношение на съгласуването на определенията с ОРЗД, тази разпоредба не е достатъчно ясна предвид факта, че в целия текст не са ясни понятията за лични данни, нелични данни или смесени набори от данни.
71. Достъпът и използването на данни представляват обработване на лични данни съгласно член 4, точка 2 от ОРЗД. Следователно, когато в обработването участват лични данни, се прилагат задълженията на администраторите на лични данни и обработващите лични данни съгласно ОРЗД. Същото важи и за случаите, в които участват смесени набори от данни (т.е. както лични, така и нелични данни).
72. За тази цел ЕКЗД и ЕНОЗД настоятелно призовават съзаконодателите да изяснят в предложението съответните изисквания и задължения на администраторите на лични данни и обработващите лични данни в случаите, в които се обработват лични данни, както е посочено в настоящото становище⁴⁵.

3.7 Достъп до данни и използването им от страна на органите от публичния сектор и институциите, агенциите или органите на Съюза (глава V)

73. По отношение на „предоставянето на данни“ на органите от публичния сектор и институциите, агенциите или органите на Съюза („органи от публичния сектор“) въз основа на „извънредна необходимост“ (глава V от предложението) ЕКЗД и ЕНОЗД изразяват дълбока загриженост във връзка със **законосъобразността, необходимостта и пропорционалността** на задължението да се предоставят данни на разположение на органи от публичния сектор и институции, агенции или органи на Съюза.
74. В член 14 от предложението се предвижда, че, при поискване държателят на данни (с изключение на МСП) предоставя данни на орган от публичния сектор или на институция, агенция или орган на Съюза, **които докажат извънредна необходимост от използване на исканите данни**. В предложението не се прави позоваване на законодателни мерки, които следва да бъдат приети с цел да се предостави правното основание за това задължение. ЕКЗД и

⁴⁵ Вж. по-специално точки 39 и 67 от настоящото становище. Вж. също точки 43, 45, 46 и 51 от настоящото становище.

ЕНОЗД отбелязват, че в член 1, параграф 2, буква г) от предложението се прави позоваване на изпълнението на задача от обществен интерес⁴⁶. По същия начин в член 15, буква в) от предложението се посочва изпълняването на задача в обществен интерес, „*която е изрично предвидена в закона*“. Това предполага, че член 6, параграф 1, буква в) от ОРЗД се предвижда в предложението като правно основание за обработването, извършвано от съответния орган от публичния сектор, институция, агенция или орган на Съюза. ЕКЗД и ЕНОЗД отбелязват обаче, че в предложението не са ясно идентифицирани нито съответните задачи в обществен интерес, нито органите от публичния сектор, институциите, агенциите или органите на Съюза, които са натоварени с тези задачи в обществен интерес. Вместо това в предложението са посочени няколко условия, които биха породили правно задължение за държателя на данни да предостави лични данни.

75. В член 17, параграф 1, буква г) от предложението се предвижда, че когато изисква данни съгласно член 14, параграф 1, органът от публичния сектор или институцията, агенцията или органът на Съюза посочва в искането **правното основание за искането на данните**. В интерес на правната сигурност ЕКЗД и ЕНОЗД считат, че в член 17, параграф 1, буква г) следва да се уточни, че в искането ясно се посочва правната разпоредба, с която изрично се възлага задачата в обществен интерес на органа от публичния сектор, институцията, агенцията или органа на Съюза, които отправят искането.
76. В член 15 от предложението се посочват три възможни алтернативни сценария, в които се счита, че съществува извънредна необходимост от използване на данни. По отношение на случаите по член 15, букви а) и б) от предложението, ЕКЗД и ЕНОЗД считат, че изискването „*която е изрично предвидена в закона*“ следва да бъде включено изрично, тъй като всяко ограничаване на упражняването на правото на лични данни трябва да бъде „*предвидено в закон*“ (член 52, параграф 1 от Хартата, потвърден от консолидираната практика на Съда на Европейския съюз).
77. Ограниченията трябва да се основават на правно основание, което е **достъпно по подходящ начин, предвидимо** и формулирано с **достатъчна точност, за да могат физическите лица да разбират неговия обхват**. В съответствие с принципите на необходимост и пропорционалност в правното основание трябва да се определят и **обхватът и начинът** на упражняване на правомощията от страна на компетентните органи и то трябва да се придружава от **достатъчни гаранции** за защита на физическите лица от произволна намеса⁴⁷.
78. На този фон ЕКЗД и ЕНОЗД отбелязват, на първо място, че **обстоятелствата**, обосноваващи достъпа, не са тясно конкретизирани. В предложението се прави позоваване на „**извънредна необходимост**“, която следва да обоснове искането за данни във връзка с „**общественозначима извънредна ситуация**“ (която е определена широко⁴⁸). ЕКЗД и ЕНОЗД отбелязват, че в съображение 57 се посочва, че наличието на общественозначима извънредна ситуация се определя съгласно съответните процедури в държавите членки или в съответните

⁴⁶ Вж. също съображение 5 от предложението.

⁴⁷ Вж., наред с другото, Решение на Съда на Европейския съюз по дело C-175/20, „SS“ SIA/Valsts iepēmumu dienests, ECLI:EU:C:2022:124, точка 83.

⁴⁸ Понятието „общественозначима извънредна ситуация“ е определено в член 2, точка 10 като „извънредна ситуация, която засяга неблагоприятно населението на Съюза, на държава членка или на част от нея, с риск от сериозни и трайни последици за условията на живот или икономическата стабилност, или значително влошаване на икономическите активи в Съюза или в съответната държава членка“.

международни организации. ЕКЗД и ЕНОЗД препоръчват това важно уточнение да се включи в постановителната част на предложението. Освен това ЕКЗД и ЕНОЗД считат, че **е необходимо законодателят да определи много по-строго хипотезите за „извънредна ситуация“ или „извънредна необходимост“**. Следователно определението на понятието „общественозначима извънредна ситуация“, което се съдържа в член 2, точка 10 от предложението, следва да се измени, така че по-ясно да бъдат очертани видовете ситуации, които биха представлявали общественозначима извънредна ситуация.

79. Сценарият по член 15, буква в) от предложението всъщност представя два съвсем различни случая на използване: при първия достъп до данни би бил даден с цел удовлетворяване на обществен интерес; при втория достъп до данни би бил даден с цел намаляване на административната тежест. Първият случай на използване, при който липсата на налични данни възпрепятства органа от публичния сектор да изпълнява конкретна задача в обществен интерес, е **особено проблематичен** предвид изискването за „качество на правото“ (включително предвидимост), в което се предвиждат намеси в основни права. По отношение на втория случай на използване, **единствено намаляването на административната тежест трудно може да има по-голямо значение от въздействието върху основните права и свободи на засегнатите лица**. Същевременно, този случай не би изпълнил изискването за необходимост на намесата в основните права и свободи. В това отношение ЕКЗД и ЕНОЗД се застъпват по-специално за изрично очертаване на обстоятелствата, при които може да бъде отправено искането.
80. ЕКЗД и ЕНОЗД отбелязват, че **категориите лични данни**, до които биха имали достъп органите от публичния сектор, не са достатъчно конкретизирани⁴⁹. Задължението за предоставяне на данни би могло обаче да се разшири така, че да обхване лични данни от устройства, включени в интернет на предметите⁵⁰ и интернет на телата. Тази информация би могла да засяга специални категории лични данни и други чувствителни данни, като например за местоположение, които биха дали възможност за извеждане на заключения за интимни аспекти от живота на субекта на данни.
81. ЕКЗД и ЕНОЗД отбелязват също така, че **гаранциите за субектите на данни** не са изложени по подходящ начин в предложението. По-специално в член 17, параграф 2, буква в) от предложението (който се отнася до **съдържанието на исканията** за данни, отправяни от публичния орган) се посочва зачитането на законните цели на държателя на данните, но не и рисковете за правата и свободите *на субекта на данни*. Съгласно член 19, параграф 1, буква б) от предложението органът от публичния сектор, *който е получил данните*, прилага технически и организационни мерки, които гарантират правата и свободите на субектите на данни. В това отношение ЕКЗД и ЕНОЗД изтъкват, че горепосочените мерки трябва да се предприемат на първо място *в момента на събирането* на данните, а не след предаването им.
82. В член 17, параграф 2, буква г) от предложението се посочва, че искането се отнася, доколкото е възможно, до *нелични* данни. Тази гаранция е придружена от разпоредбата на член 18, параграф 5, съгласно която когато изпълнението на искането изисква разкриване на лични данни, държателят на данните полага разумни усилия за псевдонимизиране на данните, доколкото искането може да бъде изпълнено с псевдонимизирани данни. ЕКЗД и ЕНОЗД считат,

⁴⁹ В съображение 56 се прави позоваване на „данните, с които разполага дадено предприятие“.

⁵⁰ Съображение 14.

че член 18, параграф 5 следва да се измени така, че държателят на данни да е задължен да псевдонимизира данните, а не само да „полага разумни усилия“. Следователно, ЕКЗД и ЕНОЗД призовават съзаконодателите да заличат думите „полага разумни усилия“, тъй като изглежда, че това позоваване ограничава задължението на държателя на данни, и припомнят, че псевдонимизацията смекчава рисковете за субектите на данни, като намалява количеството обработени лични данни и въздействието на евентуално нарушение на сигурността на данните. Освен това ЕКЗД и ЕНОЗД препоръчват на съзаконодателите да вземат под внимание факта, че може да се наложи държателят на данни да приложи и други подходящи гаранции съгласно ОРЗД, по-специално подходящи технически и организационни мерки, гарантиращи свеждането на личните данни до минимум, тяхната цялост и поверителност.

83. В по-широк план ЕКЗД и ЕНОЗД отбелязват, че органът от публичния сектор има **голяма свобода на преценка**, когато отправя искане за данни съгласно предложението, тъй като именно в неговото искане (а не в самото предложение) се посочва, наред с другото, какви данни се изискват (член 17, параграф 1, буква а)); „извънредната необходимост“ (буква б)), която се определя съгласно установени процедури само в случай на общественозначима извънредна ситуация; целта на искането, както и планираното използване и продължителността „на това използване“ (буква в)).
84. ЕКЗД и ЕНОЗД считат, че в предложението следва **да се определят по-ясно обхватът и начинът, по който се упражняват правомощията от страна на органа от публичния сектор**, с цел защита на физическите лица от произволна намеса⁵¹. По-специално ЕКЗД и ЕНОЗД припомнят, че съгласно практиката на Съда на Европейския съюз⁵², в законодателството, предоставящо правното основание за въпросните мерки, трябва да бъдат предвидени ясни и точни правила, които определят **обхвата и прилагането** на въпросните мерки и налагат **минимални гаранции**, така че лицата, чиито лични данни са засегнати, да имат **достатъчно гаранции** за това, че данните ще бъдат ефективно защитени срещу риск от злоупотреба. В тази уредба трябва по-специално да се посочват обстоятелствата и условията, при които може да се приложи мярка, предвиждаща обработването на такива данни, като по този начин се гарантира ограничаване на намесата до строго необходимото. Необходимостта от такива гаранции е още по-голяма, когато трябва да бъдат защитени специалните категории лични данни.
85. Освен това ЕКЗД и ЕНОЗД отбелязват, че съгласно член 17, параграф 3 от предложението органите от публичния сектор **не предоставят данни за повторно използване по смисъла на Директива (ЕС) 2019/1024**. В член 17, параграф 4 обаче се допуска обменът на данни между органи от публичния сектор с цел изпълнение на задачите по член 15 или споделянето на данни с трети страни, в случай че органите от публичния сектор са им възложили „технически проверки или други функции“. Предвид широкия обхват на член 15 ограничението за повторно използване на данни, включително лични, не е определено в достатъчно стеснителен смисъл.

⁵¹ Вж. в това отношение Насоките на ЕНОЗД за оценка на пропорционалността на мерките, които ограничават основните права на неприкосновеност на личния живот и на защита на личните данни, 19 декември 2019 г., където, наред с другото, се посочват следните гаранции: уведомяване на засегнатото лице; разпоредбата данните да бъдат съхранявани в Европейския съюз; разпоредбата за необратимо унищожаване на данните в края на срока на съхранение. Вж. също Решение на Съда на Европейския съюз по дело C-175/20, „SS“ SIA/Valsts ieņēmumu dienests, ECLI:EU:C:2022:124, точка 64, както и точки 83 и 84.

⁵² Вж. Решение на Съда на Европейския съюз по дело C-623/17, *Privacy International/Secretary of State for Foreign and Commonwealth Affairs*, ECLI:EU:C:2020:790, точка 68.

Освен това в съображение 65 от предложението се посочва, че „данните, предоставени на органите от публичния сектор и на институциите, агенциите и органите на Съюза поради извънредна необходимост, следва да се използват единствено за целта, за която са били поискани, освен ако държателят на данните, предоставил данните, изрично е дал съгласието си данните да се използват за други цели“. ЕКЗД и ЕНОЗД припомнят, че доколкото искането засяга лични данни, всякакво обработване за цел, различна от целта, за която личните данни са били събрани, би било уредено от член 6, параграф 4 от ОРЗД и/или член 6 от Регламента за защита на данните от институциите на ЕС, независимо от евентуалното даване на съгласие от страна на държателя на данни. Следователно ЕКЗД и ЕНОЗД препоръчват посочените разпоредби да бъдат изменени по подходящия начин.

86. Съгласно **член 21** от предложението би било разрешено по-нататъшното предаване на данните от страна на органи от публичния сектор **към физически или юридически лица с цел извършване на научни изследвания, свързани с целта, за която са поискани данните**. ЕКЗД и ЕНОЗД припомнят необходимостта от **подходящи гаранции** предвид потенциално чувствителното естество на въпросните данни в съответствие с член 89 от ОРЗД и член 13 от Регламента за защита на данните от институциите на ЕС.
87. ЕКЗД и ЕНОЗД припомнят също така, както е посочено в документа на ЕКЗД „Изявление относно законодателния пакет за цифровите услуги и стратегията за данните“, че „*особено внимание следва да се обръща на гаранциите за обработване за целите на научните изследвания, като се осигури законосъобразно, отговорно и етично управление на данните, като например изисквания за „предоставяне на статут“ на анализаторите, които ще имат достъп до големи количества потенциално чувствителни лични данни*“⁵³. ЕКЗД и ЕНОЗД препоръчват тези изисквания да бъдат интегрирани в предложението.
88. Относно член 18 от предложението ЕКЗД и ЕНОЗД считат, че позоваването на „секторното законодателство“ (определящо специфичните нужди по отношение на наличността на данни съгласно член 18, параграф 2) следва да се конкретизира. Конкретна забележка се отправя по отношение на разпоредбата на член 18, параграф 6, с която се установява компетентност на органа, посочен в член 31, в случай, наред с другото, на оспорване на изпълнението на искането. Тъй като отправящият искането орган може да бъде институция, агенция или орган на ЕС, в член 31 следва да се включи и ЕНОЗД, както и позоваване на Регламент (ЕС) 2018/1725. В същата разпоредба следва да се включи и позоваване на уведомяването на субекта на данни за искането и на възможността физическото лице (не само държателят на данни) да оспори искането, както и на неговото право на ефективна съдебна защита срещу искането.
89. По отношение на член 19 от предложението ЕКЗД и ЕНОЗД посочват, че широкото определяне на целите размива и гаранцията по член 19, параграф 1, буква а). Освен това от самото начало ясно следва да бъде определен срокът за съхраняване на данни, приложим в зависимост от целта на обработването на данните.
90. В член 16, параграф 2 от предложението се посочва, че „органите от публичния сектор не упражняват правата по настоящата глава с цел осъществяване на дейности за

⁵³ Документ на ЕКЗД „Изявление относно законодателния пакет за цифровите услуги и стратегията за данните“, приет на 18 ноември 2021 г., стр. 7.

предотвратяване, разследване, разкриване или наказателно преследване на престъпления или административни нарушения или за изпълнение на наказателни санкции, нито за митническата или данъчната администрация. Настоящата глава *не засяга* приложимите правни разпоредби на Съюза и на държавите членки относно предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или административни нарушения или изпълнението на наказателни или административни санкции, нито относно митническата или данъчната администрация“ (курсивът е добавен).

91. Като предварителна забележка ЕКЗД и ЕНОЗД отбелязват, че разпоредбата на член 16, параграф 2 не е приведена в съответствие с член 1, параграф 4, където се посочва, че предложението във всичките му разпоредби не засяга някои дейности по обработване на данни и компетентности, които се различават частично от тези, определени в член 16, параграф 2. Освен това ЕКЗД и ЕНОЗД отбелязват, че в съображение 60 от предложението вече е потвърдено, че за изпълнението на своите задачи в областта на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления и административни нарушения, изпълнението на наказателни и административни санкции, както и събирането на данни за данъчни или митнически цели, органите от публичния сектор и институциите, агенциите и органите на Съюза следва *да се ползват от своите правомощия съгласно секторното законодателство*.
92. Предвид обаче специалното естество и мисия на органите от публичния сектор и на институциите, агенциите и органите на Съюза, които осъществяват такива задачи в обществен интерес, ЕКЗД и ЕНОЗД считат, че тези субекти следва да бъдат изключени от обхвата на самата глава V. Всъщност ЕКЗД и ЕНОЗД считат, че тези субекти следва да са в състояние да задължават държателите на данни да предоставят данни *единствено* в съответствие с правомощията, предоставени изключително от секторното законодателство. Освен това, по-специално по отношение на институциите, агенциите и органите на Съюза, ЕКЗД и ЕНОЗД препоръчват в постановителната част на предложението изрично да се идентифицират субектите, които ще могат да искат данни в съответствие с глава V, като надлежно бъдат взети под внимание техните компетентности, определени в съответните актове за създаването им.
93. Тези препоръки не засягат необходимостта от достатъчно конкретизиране на прекомерно широкото определение на понятието „общественозначима извънредна ситуация“ в член 2, точка 10, което би обосновоало упражняването на правомощието за достъп до данни.

3.8 Мерки за защита на неличните данни в международен контекст (глава VII от предложението)

94. ЕКЗД и ЕНОЗД приветстват разпоредбите на предложението, свързани с достъпа до данни, които са ограничени само до нелични данни и изглежда, че повтарят разпоредбите на член 48 от ОРЗД. ЕКЗД и ЕНОЗД отбелязват, че по същество член 27 засяга основно искания за достъп, а не прехвърляния. Понятието за прехвърляне, което в ОРЗД се нарича „предаване“, има специално значение съгласно ОРЗД, което е свързано с определени задължения. За да се избегне объркване по отношение на неличните данни, ЕКЗД и ЕНОЗД предлагат да се прави позоваване само на достъп и да се премахне понятието „прехвърляне“ от този член.
95. Освен това би било полезно да се изясни взаимодействието между член 27, параграф 1, член 27, параграф 2 и член 27, параграф 3 от предложението. ЕКЗД и ЕНОЗД приветстват формулировката

в член 27, параграф 1, която обхваща всякакъв риск от правителствен достъп до нелични данни, който би създал противоречие с правото на Съюза или с националното право на съответната държава членка. Последната част от формулировката на разпоредбата обаче, която гласи „*без да се засягат разпоредбите на параграф 2 или 3*“, следва да се преработи така, че да се изясни, че дори и да няма искане, предвидените в параграф 1 мерки трябва да бъдат въведени във всеки случай, т.е. независимо от каквото и да е искане за достъп до данни от страна на трета държава. Всъщност, тъй като информацията относно искане невинаги е налична, е важно мерките да бъдат въведени, за да се избегне такава възможност за достъп. ЕКЗД и ЕНОЗД поставят също така въпроса дали думата „разумни“ в параграф 1 не намалява въздействието на мерките. ЕКЗД и ЕНОЗД биха предложили думата „разумни“ да бъде премахната, за да се гарантира ефективността на тези мерки, или тя да бъде заменена с по-силна дума, като например „необходими“.

96. Освен това ЕКЗД и ЕНОЗД отбелязват, че съгласно член 27, параграф 3 от предложението доставчиците на услуги за обработка на данни, които са адресати на решение на съд или административен орган на трета държава за прехвърляне или даване на достъп до нелични данни, държани в Съюза, може да поискат становището на съответните компетентни органи съгласно предложението, за да определят дали са изпълнени приложимите условия за достъп. ЕКЗД и ЕНОЗД приветстват тази разпоредба, с която се изисква консултиране с компетентния орган в конкретни случаи. В разпоредбата обаче не се уточняват последиците от становището на компетентния орган. Във връзка с това ЕКЗД и ЕНОЗД предлагат да се добави, че „*Ако заключението в становището на компетентните органи е, че условията не са изпълнени, по-специално тъй като решението засяга чувствителни търговски данни или накърнява интересите на Съюза или неговите държави членки по въпроси в областта на националната сигурност или отбраната, получателят не предоставя достъп до данните*“.

3.9 Изпълнение и осигуряване на съблюдаването (глава IX от предложението)

97. Като общ коментар във връзка с предвидените в настоящия регламент разпоредби относно управлението, ЕКЗД и ЕНОЗД биха искали да подчертаят рисковете, които поражда предложението, тъй като с него не се хармонизира надзорът по прилагането на настоящия регламент между държавите членки, не се предвижда европейски механизъм за съгласуваност, който би могъл да гарантира съгласуваното прилагане на настоящия регламент в рамките на вътрешния пазар, нито се предвиждат хармонизирани санкции, като по този начин се поражда риск от търсене на най-благоприятната правна система.
98. В член 31 от предложението се предвижда, че всяка държава членка определя един или повече компетентни органи, които да отговарят за прилагането и осигуряването на съблюдаването на Законодателния акт за данните, и че държавите членки могат да създадат един или повече нови органи или да разчитат на съществуващи органи. ЕКЗД и ЕНОЗД изтъкват риска от оперативни затруднения, които може да произтекат от определянето на повече от един компетентен орган, който да отговаря за прилагането и осигуряването на съблюдаването на настоящия регламент. ЕКЗД и ЕНОЗД имат сериозни опасения, че този проект на архитектура на управление ще доведе до усложняване и объркване както за организациите, така и за субектите на данни и до различия в регулаторните подходи в рамките на Съюза, като по този начин ще бъде засегната съгласуваността по отношение на наблюдението и осигуряването на съблюдаването.

99. По отношение на секторните органи, разпоредбата на член 31, параграф 2, буква б) е доста неясна и в нея не се предоставят достатъчно насоки относно разпределението на отговорностите между компетентните органи, органите по защита на данните и секторните органи, свързани с прилагането на предложението, като така се поражда риск от припокриване и противоречия при разпределянето. Например, в глава IX от предложението не е определена точната роля на националните органи, отговарящи за прилагането на защитата на потребителите (посочена в съображение 82 и членове 36 и 37 от настоящия регламент). Правомощията и задачите на различните компетентни органи следва да бъдат определени ясно, по-специално относно осигуряване на съблюдаването на различните разпоредби на предложението. ЕКЗД и ЕНОЗД препоръчват например съзаконодателите да определят кой орган отговаря за прилагането и осигуряването на съблюдаването на глава IV от предложението относно неравноправните условия, свързани с достъпа до данни и използването им между предприятията. Освен това взаимодействието между модела на управление, предвиден в предложението, и моделите на управление, предвидени в секторното законодателство (например с компетентните органи, създадени съгласно Регламента относно европейското пространство на здравни данни), следва да се поясни и разгледа по-подробно, за да се гарантира правна сигурност и да се избегне объркване.
100. ЕКЗД и ЕНОЗД приветстват определянето на надзорните органи по защита на данните за компетентни органи, отговарящи за наблюдението на прилагането на предложението по отношение на защитата на личните данни (член 31, параграф 2, буква а)). Това определяне е важно, за да се избегне несъгласуваност и евентуално противоречие между разпоредбите на настоящия регламент и на ОРЗД, както и за да се защити основното право на защита на личните данни, установено в член 16 от ДФЕС и член 8 от Хартата. Въпреки това компетентността на надзорните органи се упражнява, *„без да се засягат разпоредбите на параграф 1“*. Не е ясно как такава разпоредба би могла да засегне компетентността на надзорните органи по защита на данните и секторните органи. Следователно ЕКЗД и ЕНОЗД призовават съзаконодателите да изменят тази разпоредба така, че да се премахне всякакво двусмислие.
101. Освен това не е ясно по какъв начин член 31, параграф 1 взаимодейства с член 31, параграф 4 от предложението. В предложението се предоставят множество неясни сценарии. ЕКЗД и ЕНОЗД считат, че настоящата редакция на предложението би могла да доведе до противоречия при разпределянето, до усложняване за организациите и субектите на данни, както и до фрагментиран надзор между държавите членки. Във връзка с това с цел яснота ЕКЗД и ЕНОЗД препоръчват да се заличи формулировката *„без да се засягат разпоредбите на параграф 1 от настоящия член“* (член 31, параграф 2). Освен това ЕКЗД и ЕНОЗД настоятелно препоръчват съзаконодателите да пояснят член 31, параграф 1 и член 31, параграф 4 и да формулират ясни разпоредби относно определянето на компетентни органи, органи по защита на данните, секторни органи и координиращи органи, относно разпределението на отговорностите между тези органи и относно механизма за сътрудничество. По-специално, ЕКЗД и ЕНОЗД изтъкват отсъствието на определени правомощия и задачи на координиращия компетентен орган в предложението и препоръчват съзаконодателите да коригират това положение.
102. В член 31, параграф 3 от предложението се предвижда задължението на държавите членки да гарантират, че съответните задачи и правомощия на компетентните органи, определени съгласно параграф 1 от посочения член, са ясно определени. ЕКЗД и ЕНОЗД отбелязват, че много от тези правомощия и задачи са сходни с тези, които се предоставят на надзорните органи по

защита на данните съгласно член 58 от ОРЗД. Въпреки това ЕКЗД и ЕНОЗД считат, че член 31, параграф 3 от предложението не хармонизира задачите и правомощията на компетентните органи сред държавите членки и взаимодействието между тази разпоредба и ОРЗД не е ясно. Освен това не е ясно как тези задачи и правомощия, изброени в член 31, параграф 3 от предложението, ще засегнат задачите и правомощията, упражнявани от надзорните органи по защита на данните, когато осъществяват наблюдение на прилагането на настоящия регламент по отношение на защитата на личните данни. От член 31, параграф 2, буква а) става ясно, че задачите и правомощията на надзорните органи по защита на данните са тези, установени в глави VI и VII от ОРЗД. Не е ясно обаче дали на тези органи се възлагат нови задачи и правомощия по силата на предложението и ако да, как тези нови задачи и правомощия ще си взаимодействат със задачите и правомощията, възложени на надзорните органи по защита на данните съгласно ОРЗД. За да се гарантират яснота и съгласуваност на наблюдението, ЕКЗД и ЕНОЗД препоръчват да бъде определена ясно предвидената роля на надзорните органи по защита на данните в рамките на предложението.

103. ЕКЗД и ЕНОЗД приветстват член 31, параграф 6 от предложението, където се посочва, че компетентните органи остават свободни от всякакво външно влияние и не търсят, нито приемат указания от който и да е друг субект. С цел поясняване и укрепване на тази разпоредба ЕКЗД и ЕНОЗД препоръчват изрично да се спомене независимото естество на компетентните органи в предложението.
104. Съгласно член 32, параграф 1 от предложението, без да се засягат които и да било други административни или съдебни средства за правна защита, физическите и юридическите лица имат право да подават жалба, индивидуално или, когато е уместно, колективно, до съответния компетентен орган в държавата членка на обичайното си пребиваване, месторабота или установяване, ако считат, че правата им съгласно настоящия регламент са били нарушени.
105. Правото на подаване на жалба съгласно член 32 може да породи оперативни затруднения, тъй като не е ясно как физическите или юридическите лица ще определят дали са засегнати лични данни и кой орган е компетентен да разгледа жалбата им. ЕКЗД и ЕНОЗД настоятелно препоръчват законодателят да осигури ясен и точен механизъм за сътрудничество между компетентните органи (т.е. надзорните органи по защита на данните, секторните органи и координиращите органи) с оглед разглеждането на жалби и да създаде ясен входящ пункт за жалбоподателите. ЕКЗД и ЕНОЗД считат, че член 32, параграф 2 и член 32, параграф 3 са недостатъчни и не предоставят достатъчна информация нито на жалбоподателите, нито на надзорните органи. ЕКЗД и ЕНОЗД препоръчват координиращите органи да бъдат определени като входящ пункт за всички жалби, свързани с настоящия регламент, със задачата за разпределяне на жалбите към съответните други органи. ЕКЗД и ЕНОЗД препоръчват по-специално изрично да се посочи, че настоящият член не засяга глава VIII от ОРЗД.
106. Не е ясно също така как тази разпоредба ще взаимодейства с механизма „обслужване на едно гише“, предвиден в член 56 от ОРЗД, за трансгранична обработка по отношение на личните данни.
107. Освен това ЕКЗД и ЕНОЗД отбелязват отсъствието на конкретни разпоредби относно правото на ефективна съдебна защита на всяко засегнато физическо или юридическо лице по отношение на непредприемането на действия във връзка с жалба, подадена до компетентните органи, както и по отношение на решения на компетентните органи съгласно настоящото предложение.

Това може да доведе до паралелни и несъгласувани режими между осигуряването на съблюдаване съгласно ОРЗД (за който е предвидено право на ефективна съдебна защита) и предложението.

108. ЕКЗД и ЕНОЗД отбелязват, че със съображение 82 и членове 36 и 37 от предложението се дава възможност за използване на механизма на мрежата на ЕС за сътрудничество в областта на защитата на потребителите и за даване на възможност за представителни иски посредством изменение на приложенията към Регламент (ЕС) 2017/2394 и Директива (ЕС) 2020/1828. Не е ясно как и до каква степен механизмът на мрежата за сътрудничество в областта на защитата на потребителите ще взаимодейства с предвиденото в този член право на подаване на жалба.
109. По отношение на член 33 ЕКЗД и ЕНОЗД отбелязват, че с предложението не се хармонизират санкциите за нарушения на разпоредбите му (нито се посочват нарушенията, които се санкционират, глобите за нарушения на разпоредбите му и органите или организациите, които са компетентни да налагат такива санкции). Не е ясно например как и чрез кой отговорен орган ще се следи за спазването на член 5, параграф 2, който забранява на пазачите на информационния вход да действат като трета страна, с която ползвател може да сподели данните си, и какви са приложимите санкции. ЕКЗД и ЕНОЗД препоръчват съзаконодателите да изяснят взаимодействието между предложението и Акта за цифровите пазари по отношение на осигуряване на съблюдаването на тази разпоредба и по отношение на приложимите санкции.
110. ЕКЗД и ЕНОЗД отбелязват, че тази разпоредба, която ограничава възможността за осигуряване на съблюдаването на предложението (способността да се налагат хармонизирани санкции) и евентуално води до търсене на най-благоприятната правна система сред държавите членки, засяга заявената цел на предложението да се гарантира справедливост при разпределянето на стойността от данните между участниците в икономиката, основаната на данни.
111. По отношение на член 34 ЕКЗД и ЕНОЗД препоръчват Комисията да се консултира с Европейския комитет по защита на данните, когато разработва и препоръчва незадължителни образци на договорни условия относно достъпа до данни и използването им по отношение на личните данни.
112. На последно място, ЕКЗД и ЕНОЗД отбелязват, че в предложението не присъства европейска рамка за сътрудничество. Предвид въздействието на предложението във всички държави членки и голямото количество трансгранично обработване, което може да попадне в обхвата на настоящия регламент, е доста изненадващо, че в предложението не се предвижда ясен европейски механизъм за сътрудничество, за да се гарантира съгласуваното прилагане на регламента сред държавите членки (по-специално по отношение на разглеждането на жалби и предвид евентуалното участие на различни секторни компетентни органи). ЕКЗД и ЕНОЗД отбелязват, че разпоредбата на член 31, параграф 3, буква е) от предложението е недостатъчна в този смисъл, и препоръчват съзаконодателите да въведат ясни правила с цел улесняване на сътрудничеството между различните участващи органи.
113. ЕКЗД и ЕНОЗД приветстват определянето на националните органи по защита на данните за компетентни органи, отговарящи за наблюдението на прилагането на предложението по отношение на защитата на личните данни, и отправят искане към съзаконодателите да определят националните органи по защита на данните и за координиращи компетентни органи съгласно настоящото предложение.

114. Органите по защита на данните притежават уникални правни и технически експертни знания и опит в наблюдението на спазването на изискванията за обработване на данни, в предоставянето на насоки на цифровите участници и субектите на данни, и в използването на механизъм, който се прилага между множество регламенти, което ги поставя в центъра на законодателната рамка, свързана с цифровата сфера.
115. Освен това ЕКЗД и ЕНОЗД считат, че тъй като ОРЗД се прилага, когато личните и неличните данни в даден набор от данни са неразривно свързани, в архитектурата на управлението, предвидена в настоящото предложение следва да преобладава ролята на органите по защита на данните. Съзаконодателите трябва да се уверят, че това управление отразява предимството, с което се ползва основното право на защита на личните данни, залегнало в член 16 от ДФЕС и член 8 от Хартата, и запазва независимостта на органите по защита на данните.
116. Определянето на координиращи компетентни органи, различни от органите по защита на данните, би могло да засегне съгласуваността по отношение на наблюдението на прилагането на разпоредбите на ОРЗД и да доведе до действително усложняване за цифровите участници и субектите на данни.
117. ЕКЗД и ЕНОЗД отбелязват, че ЕНОЗД се споменава само в член 33, параграф 4 от предложението, където се говори за санкции (за нарушения на разпоредбата относно достъпа до данни от страна на публични органи, глава V), и не е посочен като „компетентен орган“ в член 31 от предложението. Предвид **надзорната роля** на ЕНОЗД в качеството му на орган по защита на данните за институциите, органите и агенциите на Европейския съюз и факта, че някои от институциите, органите и агенциите на Европейския съюз може също така да действат като ползвател или държател на данни по смисъла на настоящото предложение, ЕКЗД и ЕНОЗД препоръчват да бъде включено **позоваване на ЕНОЗД като компетентен орган в член 31, параграф 2, буква а) за надзора на цялото предложение, доколкото то засяга институциите, органите, службите и агенциите на Съюза**. Освен това следва да се поясни, че когато е приложимо, член 62 от Регламент 2018/1725 се прилага *по подразбиране*.

Брюксел, 4 май 2022 г.

За Европейския комитет по защита на данните

Председател

(Andrea Jelinek)

За Европейския надзорен орган по защита на данните

Европейски надзорен орган по защита на данните

(Wojciech Wiewiorowski)